

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

bestuur SWV Hoogeveen, Meppel, Steenwijk e.o.

Onderzoek bestuur en samenwerkingsverband

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 14 februari 2024

Samenvatting

Tenminste eens in de vier jaar onderzoekt de Inspectie van het Onderwijs elk bestuur van een samenwerkingsverband in Nederland. We hebben bij Samenwerkingsverband Hoogeveen, Meppel, Steenwijk en omstreken onderzocht of het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken uitvoert en de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs realiseert. Daarnaast hebben we onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het samenwerkingsverband en van het onderwijs op het orthopedagogisch-didactisch centrum (opdc) op orde is en of er sprake is van deugdelijk financieel beheer (zie Onderzoekskader 2021, bijlage 1).

Context

Het samenwerkingsverband beslaat een groot gebied vanaf de Kop van Overijssel tot (zuid-)oostelijk van Hoogeveen. Het is verdeeld in drie afdelingen: Steenwijk, Meppel en Hoogeveen. De afdelingen Meppel en Hoogeveen hebben elk een Commissie Arrangeren (CA). Deze commissies bieden de scholen deskundigheid en advies bij het verlenen van extra ondersteuning aan en het inrichten van arrangementen voor leerlingen. In de afdeling Steenwijk worden advies en ondersteuning geleverd door eigen deskundigen van de schoolbesturen en binnen deze afdeling zijn er geen scholen voor speciaal onderwijs (so). Leerlingen uit deze afdeling die op dit onderwijs zijn aangewezen, kunnen daarvoor in de andere afdelingen terecht.

In de afdeling Meppel is een onderwijsloket ingericht. Daaraan is een orthopedagogisch-didactisch centrum verbonden, 'WijsZo', met orthopedagogen, een ambulante dienst en is een lesplaats voor leerlingen die tijdelijk geen onderwijs op hun school kunnen volgen.

Het bestuur is een vereniging met een uitvoerend bestuur, een raad van toezicht en een directeur, belast met de dagelijkse leiding van het samenwerkingsverband. De aangesloten besturen hebben besloten tot een wijziging van de bestuurlijke inrichting die binnenkort zijn beslag zal krijgen.

Het aantal leerlingen is de laatste vijf jaar met een kleine vier procent afgenomen en volgens de prognoses krimpt het tot 2027 verder met ongeveer één procent. De deelname aan het speciaal basisonderwijs

Bestuur:

Samenwerkingsverband Hoogeveen, Meppel, Steenwijk en omstreken

Bestuursnummer: 21460

Nummer samenwerkingsverband
PO2203

Gemeenten binnen de regio:

Hoogeveen

Meppel

Staphorst

Steenwijkerland

Westerveld

De Wolden

Zwartewaterland

Aantal aangesloten schoolbesturen en scholen: twintig besturen met in totaal 111 scholen

Totaal aantal leerlingen in de regio:
circa 15.700

Scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd:

Het Kompas (08OF), Meppel

School B (13OF), Steenwijk

De Wegwijzer (06PS), Alteveer

't Kofschip (16AZ), Hoogeveen

Onderzocht opdc:

Wijszo (31RP)

Onderzoekperiode:

november-december 203

(sbo) is iets hoger dan het landelijk gemiddelde, mede als gevolg van verbrede toelating waardoor de deelname aan het speciaal onderwijs juist wat lager is dan landelijk gemiddeld. Het aantal leerlingen in het so neemt de laatste jaren wel toe.

Wat gaat goed?

Een netwerk van voorzieningen

Het samenwerkingsverband realiseert de wettelijke doelstellingen in voldoende mate. Het biedt voorzieningen waardoor er voor de leerlingen met verschillende (extra) ondersteuningsbehoeften een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs is. Het netwerk van voorzieningen omvat ook de inbreng van jeugdzorg door samenwerking met zorgpartners en gemeenten.

De scholen en besturen die we hebben gesproken zijn (zeer) tevreden over de advisering en begeleiding door de Commissie Arrangeren en de toeleiding van leerlingen naar het gespecialiseerd onderwijs door de Commissie Toewijzing.

Beleidsuitvoering en financieel beheer op orde

De uitvoering van het beleid is op orde en de kwaliteitscultuur ontwikkelt zich positief. Deze is steeds meer gericht op samenwerking en samenspel tussen bestuur en toezicht. Het samenwerkingsverband is financieel gezond.

Wat kan beter?

We zien voor het samenwerkingsverband de volgende mogelijkheden om zich verder te ontwikkelen.

- In de registratie van verzuim kan beter worden toegelicht wat de oorzaken van het verzuim zijn zodat inzichtelijk is wie welke rol kan of moet spelen bij het tegengaan daarvan.
- In het systeem van kwaliteitszorg kan het samenwerkingsverband zijn beoogde resultaten meer als meetbare doelen beschrijven. In het verlengde hiervan kan het bestuur beleidsrijker begroten, door financiële middelen (budgetten) en doelen in de (meerjaren)begroting meer met elkaar te verbinden. Ook de evaluatie met de verschillende belanghebbenden van bereikte resultaten heeft er baat bij als de resultaten zijn af te meten aan de vooraf beoogde resultaten.
- Het is de verantwoordelijkheid van de scholen om de ontwikkelingsperspectieven te registreren in het Register

onderwijsdeelnemers (ROD) maar dit gebeurt nog erg onregelmatig of soms helemaal niet. Het samenwerkingsverband zou hen daartoe meer kunnen aansporen.

- De deskundigheid van de ondersteuningsplanraad (opr) kan door middel van training of scholing worden versterkt, met name die van nieuwe leden vanwege de frequente wisselingen.
- Het samenwerkingsverband kan op onderdelen van het jaarverslag de informatiewaarde verbeteren.

Wat moet beter?

Op een aantal aspecten hebben we tekortkomingen vastgesteld die het bestuur moet herstellen.

- Het bestuur moet zorgen voor een evenwichtige bezetting van de ondersteuningsplanraad.
- Het jaarverslag is niet volledig; zowel het bestuur als het intern toezicht moet op een aantal punten meer informatie toevoegen.
- Het samenwerkingsverband moet de kwaliteitszorg op het opdc beter aansturen; er is nog geen stelselmatige kwaliteitszorg die voldoet aan het wettelijk voorschrift.

Vervolg

Omdat het bestuur voldoet aan de basiskwaliteit is er geen aanleiding voor het maken van vervolgspraken. We onderzoeken het bestuur en samenwerkingsverband opnieuw over vier jaar.

Omdat het opdc op een standaard onvoldoende kwaliteit realiseert, voeren we over een jaar een herstelonderzoek uit. Het bestuur moet er voor zorgen dat de vastgestelde tekortkoming dan is hersteld.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het vierjaarlijks onderzoek	6
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek	10
3.	Resultaten onderzoek OPDC Meppel	19
4.	Resultaten verificatie-activiteiten	24
5.	Reactie van het bestuur	27

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in november en december 2023 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij Samenwerkingsverband Primair onderwijs Steenwijk, Meppel, Hoogeveen (PO2203). In een vierjaarlijks onderzoek staan de volgende onderzoeksvragen centraal:

1. Voert het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken uit en realiseert het de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs?
2. Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit van het samenwerkingsverband en de kwaliteit van het onderwijs op het opdc en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Werkwijze

Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur.

Standaard	Onderzocht
Realisatie passend onderwijs	
RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen	•
RPO2 Regionale samenwerking	•
RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid	•
Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	
BKA1 Visie, ambities en doelen	•
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Het onderzoek op het opdc richt zich op de onderstaande kernstandaarden.

Standaard	Onderzocht
OP Onderwijsproces	
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding	•
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen	•
VS Veiligheid en schoolklimaat	
VS1 Veiligheid	•
VS2 Schoolklimaat	•
OR Onderwijsresultaten*	
OR1 Resultaten	
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties	
SKA Sturen, kwaliteitszorg en ambitie	
SKA1 Visie, ambities en doelen	•
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

**We geven bij het opdc geen oordeel op het kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten, omdat de leerlingen ingeschreven staan op een reguliere school en hun resultaten meetellen op de school van inschrijving.*

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen voeren we onderzoeks- en verificatie-activiteiten uit. Daarbij betrekken we belanghebbenden bij het samenwerkingsverband.

Onderzoeksactiviteiten

Documentanalyse

Voorafgaand aan het onderzoek hebben we documenten van en over het bestuur en samenwerkingsverband geanalyseerd, waaronder het ondersteuningsplan 2023, de jaarverslagen 2021 en 2022, het Toezichtkader SWV PO 2203, de registratieformulieren thuiszitters 2023, de Statuten en de Akte statutenwijziging PO2203, de Jaarplannen 2022 en 2024, de Interne Kwaliteitsonderzoeken 2021-2022 en 2022- 2023 en de meerjarenbegroting 2022-2026.

Rondetafelgesprekken

We voerden rondetafelgesprekken met ouders, met schakelfunctionarissen tussen het samenwerkingsverband en de scholen, met het managementsecretariaat over de toeleiding naar het gespecialiseerd onderwijs en met schoolleiders uit het gespecialiseerd en regulier onderwijs over hun ervaringen met het samenwerkingsverband. Ook spraken we met vertegenwoordigers van gemeenten over de rol die het samenwerkingsverband in de regio vervult in de aansluiting tussen het onderwijs en de jeugdhulp. Tot slot voerden we een startgesprek met het bestuur en de directie.

Gesprek financieel beheer

Na de rondetafelgesprekken voerden de financieel inspecteurs (directie Rekenschap van de inspectie) een aanvullend gesprek over het financieel beheer met het bestuur, de directie en de intern controller.

Verificatie-activiteiten

We hebben dit onderzoek mede ingericht met verificatie-activiteiten op aangesloten scholen van het samenwerkingsverband. Met verificatie-activiteiten toetsen we in hoeverre het bestuur zicht heeft op de kwaliteit van het samenwerkingsverband en het financieel beheer en hoe het bestuur daarop stuurt. We verwachten van het bestuur dat het zicht heeft op de uitvoering van de afspraken uit het ondersteuningsplan binnen het samenwerkingsverband en op de scholen en dat het hierop stuurt. Daarnaast geven de verificaties ons zicht op enkele aspecten van passend onderwijs op de bezochte scholen.

Onderzoek op het opdc

Het bestuur van het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs op het opdc. Daarom voeren wij tijdens een vierjaarlijks onderzoek altijd een onderzoek uit naar de kwaliteit van het onderwijs op het opdc.

Onderzoeksdag

Op de onderzoeksdag voerden we gesprekken met:

- het intern toezicht en de ondersteuningsplanraad over de (kwaliteit van de) uitvoering van de wettelijke taken van het samenwerkingsverband, de kwaliteitszorg en het financieel beheer;
- een aantal schoolbesturen over de samenwerking voor passend onderwijs in de regio.

We sloten de onderzoeksdag af met een gesprek met het bestuur en de directie over de (be)sturing van het samenwerkingsverband en de bijdrage die het levert aan de realisatie van passend onderwijs in de regio. Hierna gaven we een terugkoppeling van onze bevindingen en oordelen.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek.

Er zijn recent geen signalen over het bestuur en het opdc bij ons binnengekomen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het onderzoek op bestuursniveau, inclusief een samenvattend oordeel. De paragrafen 2.1 en 2.2 geven onze oordelen en bevindingen op de standaarden uit respectievelijk de kwaliteitsgebieden Realisatie passend onderwijs en Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in paragraaf 2.3.

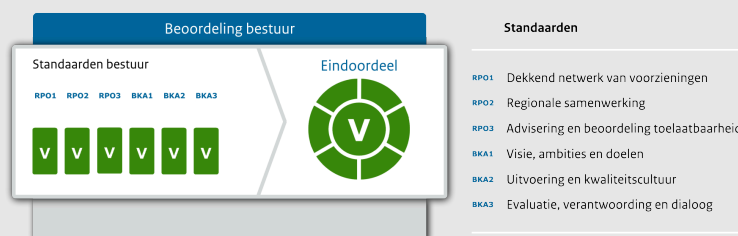
In hoofdstuk 3 staan de resultaten van het onderzoek op het opdc beschreven. De bevindingen tijdens de verificaties op de scholen zijn te vinden in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2 . Resultaten vierjaarlijks onderzoek

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en de oordelen op de onderliggende standaarden.

Voert het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken uit en realiseert het de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs?

We stellen vast dat het samenwerkingsverband zijn taken vervult en zijn doelstellingen in voldoende mate bereikt. Er is een netwerk van voorzieningen dat voldoende dekkend is zodat er voor de leerlingen met hun uiteenlopende (extra) ondersteuningsbehoeften een zo passend mogelijke plaats is. Het samenwerkingsverband realiseert dit netwerk met diverse tussenvoorzieningen en via samenwerking met zorgpartners en gemeenten. Waar nodig worden zorg en onderwijs in combinatie aangeboden. De scholen ervaren korte lijnen met het samenwerkingsverband voor advies en ondersteuning. De verschillende samenwerkingspartners en het samenwerkingsverband weten elkaar te vinden. Advisering over extra ondersteuningsmogelijkheden en de toelating van leerlingen naar het gespecialiseerd onderwijs verlopen volgens duidelijke afspraken en procedures.

We beoordelen de standaarden RPO1, RPO2 en RPO3 als Voldoende.

Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit van het samenwerkingsverband en de kwaliteit van het onderwijs op het opdc en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

De kwaliteitszorg, de sturing en de verantwoording beoordelen we als Voldoende op alle drie standaarden (BKA, BKA2 en BKA3). Bij standaard BKA1 Visie, ambities en doelen constateren dat de kwaliteitszorg op onderdelen nog in ontwikkeling is en we

verbetermogelijkheden zien.

De uitvoering van het beleid is op orde en de kwaliteitscultuur ontwikkelt zich positief. Deze is steeds meer gericht op samenwerking en samenspel tussen bestuur en toezicht.

In de sfeer van verantwoording voldoet het samenwerkingsverband aan de meeste voorschriften maar het moet een aantal onderdelen verbeteren. We beoordelen de standaard BKA3 als Voldoende maar geven hierbij enkele herstelopdrachten, in het vertrouwen dat het bestuur deze zal uitvoeren.

De zorg van het samenwerkingsverband voor een goede kwaliteit van het onderwijs op het opdc is nog weinig ontwikkeld en we beoordelen de kwaliteitszorg op de locatie als Onvoldoende. We geven het bestuur daarvoor een herstelopdracht.

Het financieel beheer is deugdelijk en er zijn geen acute risico's voor de continuïteit.

De oordelen en waarderingen op de standaarden tezamen leiden tot het eindoordeel Voldoende (zie Onderzoekskader 2021, paragraaf 9.2.2).

2.1. Realisatie passend onderwijs

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Realisatie passend onderwijs. Vervolgens geven we hier een toelichting op.

REALISATIE PASSEND ONDERWIJS	O	V	G
RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen		●	
RPO2 Regionale samenwerking		●	
RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid		●	

We beoordelen de standaarden van het kwaliteitsgebied Realisatie Passend Onderwijs als Voldoende.

RPO1. Dekkend netwerk van voorzieningen

Voor de meeste leerlingen een passende plaats

De scholen en schoolbesturen in het samenwerkingsverband bieden het overgrote deel van de leerlingen passend onderwijs. Daarvoor ontvangen zij ondersteuningsmiddelen van het samenwerkingsverband en kunnen zij advies en ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband krijgen. Er is een aantal tussenvoorzieningen ingericht. Zo is er in de afdeling Meppel een onderwijsloket met een opdc, kent de afdeling Hoogeveen een arrangement met Gespecialiseerd Onderwijs Plus-klassen (onderwijs

met mogelijke inzet van de jeugdzorg) en is in de afdeling Steenwijk de ondersteuning bij de schoolbesturen zelf ondergebracht. Voor de meeste leerlingen met een extra of zware ondersteuningsbehoefte is een passende plek beschikbaar binnen de regio maar er is ook een groep leerlingen die een passende plaats vindt in het onderwijs in een nabijgelegen samenwerkingsverband. In enkele gevallen is het gelukt leerlingen weer succesvol terug te leiden van het gespecialiseerde onderwijs naar een reguliere school. Vanuit het opdc Meppel gaan de meeste leerlingen terug naar het reguliere onderwijs: zo'n 75 procent. De scholen weten het aantal (deels) thuiszittende leerlingen redelijk beperkt te houden. Leerlingen die (tijdelijk) geheel of deels niet in staat zijn op school te komen zijn in beeld en het samenwerkingsverband werkt met de scholen aan terugkeer van deze leerlingen. Wij hebben geen aanwijzingen dat leerlingen thuiszitten als gevolg van nalatigheid van het samenwerkingsverband. Wat in dit verband beter kan, is in de registratie van verzuim toelichten wat de oorzaken daarvan zijn. Dit is nu weinig inzichtelijk.

RPO2. Regionale samenwerking

Actieve samenwerking met verschillende partners

Het bestuur investeert in een goede samenwerking met de gemeenten die binnen de regio van het samenwerkingsverband vallen. Er is ook sprake van samenwerking met omliggende samenwerkingsverbanden.

Het samenwerkingsverband betreft de gemeenten om te komen tot beleidsafspraken afstemming van onderwijs en zorg en het voert op overeenstemming gerichte overleggen (oogo) bij de totstandkoming van het ondersteuningsplan. De vertegenwoordigers van de gemeenten met wie we hebben gesproken, ervaren het samenwerkingsverband als voldoende pro-actief in de contacten en het organiseren van activiteiten en het vlot reageren op signalen. Samenwerking tussen samenwerkingsverbanden en gemeenten heeft onder meer opgeleverd dat in bepaalde arrangementen gelijktijdig zowel de leerling op school als het gezin van de leerling aandacht krijgt.

Het samenwerkingsverband maakt zich wel zorgen over de wachtlijsten in de zorg. De problemen rond de inzet van jeugdhulp voor de leerlingen die dit nodig hebben heeft zijn weerslag op de ontwikkelingsmogelijkheden van deze kinderen op school en kan de handelingsverlegenheid van de scholen doen toenemen. Het bestuur voert hierover de dialoog met de gemeentelijke partners.

RPO3. Advisering en beoordeling toelaatbaarheid

Advies en toeleiding verlopen naar tevredenheid

We stellen vast dat de advisering over onderwijs en ondersteuning die het samenwerkingsverband aan de scholen levert, vlot en zorgvuldig

is. Onze gesprekspartners vanuit de scholen spraken hierover hun tevredenheid uit. De lijnen zijn kort: medewerkers van de Commissies Arrangeren (CA) zijn goed en snel bereikbaar. Scholen kunnen hun expertise al inzetten bij een vermoeden van extra ondersteuningsbehoefte of dreigende handelingsverlegenheid van de school.

Een vervolgstap na de ondersteuning door de CA kan de toeleiding van de leerling naar het gespecialiseerd onderwijs zijn. Daartoe weegt de Commissie Toewijzing de noodzaak tot plaatsing in speciaal basisonderwijs (sbo) of het speciaal onderwijs (so) af volgens de geldende voorschriften. De praktijk van het adviseren en besluiten over de toelaatbaarheid van leerlingen tot gespecialiseerd onderwijs vinden we voldoende zorgvuldig.

Het samenwerkingsverband heeft te maken met een toenemende druk op de plaatsen in het gespecialiseerd onderwijs. Wij gaan er vanuit dat het samenwerkingsverband er voor zorgt dat hierdoor geen leerlingen gaan verzuimen of thuis komen te zitten en dat het zo nodig overbruggingsmaatregelen treft.

2.2. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we hier een toelichting op.

BESTURING, KWALITEITZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen		●	
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		●	
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

BKA1. Visie, ambities en doelen

We beoordelen het stelsel van kwaliteitszorg als Voldoende en zien mogelijkheden om dit door te ontwikkelen.

Aandacht voor kwaliteitsbeheersing

Het bestuur wil de kwaliteit van het passend onderwijs actief bewaken en waar nodig verbeteren. Om de daarvoor noodzakelijke gegevens in beeld te hebben verzamelt het samenwerkingsverband deze met verschillende eigen instrumenten, zoals tevredenheidspeilingen, de monitor passend onderwijs en de monitor financiën. Het samenwerkingsverband beschikt zodoende over nuttige gegevens om zicht te krijgen en te houden op de kwaliteit van processen en resultaten van de afzonderlijke afdelingen en om risico's te vermijden of te keren. Het kan zich vervolgens over bereikte doelen en resultaten verantwoorden.

Verbetermogelijkheden

Het stelsel van kwaliteitszorg is naar ons oordeel voldoende functioneel maar we zien dat het als systeem verder uitgewerkt kan worden. Zo zijn de ambities en de doelen nog veelal van procesmatige aard of in algemeen-kwalitatieve termen geformuleerd en minder als meetbare doelen of resultaten beschreven. De analyse van de data kan naar ons oordeel scherper.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

Ons oordeel op deze standaard luidt: Voldoende. Het bestuur stuurt op de ambities van het ondersteuningsplan en op verbeteringen. Het intern toezicht houdt daarop het zicht en geeft de bestuurder daarbij de noodzakelijke ruimte.

Inzichtelijke uitvoering en sturing op dienstverlening

Het bestuur voert de kwaliteitszorg voldoende planmatig uit. Het stuurt de dienstverlening op hoofdlijnen aan. Deze vindt plaats in de drie afdelingen die daar met jaarplannen inzichtelijk aan werken. De scholen ervaren de dienstverlening voor passend onderwijs en de begeleiding als ondersteunend en vlot beschikbaar. Het bestuur zorgt dat de Commissies Arrangeren (CA) en de Commissie Toewijzing (CT) hun rollen naar behoren vervullen bij de ondersteuning van de scholen bij het realiseren van passend onderwijs, respectievelijk bij een zorgvuldige toeleiding van leerlingen naar het gespecialiseerd onderwijs. De scholen zeggen korte lijnen te hebben met de CA, of die nu aan hun schoolbestuur is verbonden (zoals in de afdeling Steenwijk) of onder de afdeling vallen (Meppel en Hogeveen).

Het bestuur laat zien dat het zicht heeft op de (rechtmatige) besteding van financiële middelen door de scholen en de besturen om de doelen in het ondersteuningsplan te behalen. Het kan echter middelen en doelen in de (meerjaren)begroting nog meer met elkaar verbinden (beleidsrijk begroten) en het kan de scholen aansporen om de ontwikkelingsperspectieven te registreren in het Register onderwijsdeelnemers (ROD). Dit laatste is niet alleen wettelijk verplicht voor een schoolbestuur maar draagt ook bij aan inzicht in de doelmatigheid van de bestedingen waardoor het samenwerkingsverband gericht kan monitoren en bijsturen.

Het samenwerkingsverband heeft draagvlak voor zijn beleid en aanpak van de deelnemers en van de personeelsleden en ouders in de ondersteuningsplanraad en houdt rekening met hun belangen. Zij worden volgens de regels betrokken bij de totstandkoming van beleid en uitvoeringsafspraken. De kwaliteitscultuur maakt mede hierdoor een positieve ontwikkeling door.

Intern toezicht werkt maar gaat veranderen

Het interne toezicht ziet toe op de uitvoering van het beleid en het bereiken van doelen en op de besteding van de financiën voor passend onderwijs. Het is gericht op de rechtmatige inzet van de middelen en er is aandacht voor het krijgen van meer inzicht in de doelmatigheid van de bestedingen.

De kwaliteitscultuur heeft de aandacht van het bestuur dat de betrokkenheid van de schoolbesturen bij het samenwerkingsverband verder wil versterken. De ledenvergadering van de vereniging heeft het interne toezicht tot dusverre belegd bij een raad van toezicht, bestaande uit drie onafhankelijke leden. Het bestuur zal op korte termijn worden omgevormd tot een uitvoerend bestuur - in handen van een directeur-bestuurder - en een toezichthoudend bestuur met daarin, naast drie onafhankelijke leden, vier schoolbestuurders afgevaardigd namens de drie afdelingen en het gespecialiseerd onderwijs. Er ontstaat dus een 'one tier-bestuur' waarin de betrokkenheid van besturen verder kan worden versterkt. De onafhankelijke leden in het toezichthoudende deel van het bestuur zullen dan met name waken over de rolvastheid van de andere leden, die als schoolbestuurders immers ook uitvoerders van passend onderwijs zijn.

Samenstelling ondersteuningsplanraad moet beter

De ondersteuningsplanraad vervult zijn rol en is tevreden over de samenwerking met het bestuur en de gekozen koers van het samenwerkingsverband. Hij weet zich serieus genomen door bestuur en toezicht. Er is echter wel sprake van een vrij structurele onderbemensing met als gevolg dat de personeels- en oudergeleding niet in balans zijn. Bestuur en ondersteuningsplanraad onderkennen dat dit een onwenselijke situatie is. Het bezetten van de zetels van de oudergeleding blijkt lastig. Wij verwachten dat het bestuur actief blijft streven naar een evenwichtige bezetting van de raad en geven daarvoor een herstelopdracht (artikel 4a van de WMS).

In het verlengde hiervan zou de deskundigheid van de opr met behulp van scholing kunnen worden versterkt, met name voor nieuwe leden.

Kwaliteitszorg op het opdc beter aansturen

In de afdeling Meppel houdt het samenwerkingsverband een orthopedagogisch-didactisch centrum in stand. Naast orthopedagogische dienstverlening aan de scholen en een ambulante dienst kent dit ook een lesplaats, genaamd WijsZo. Hier krijgen leerlingen die op school dreigen vast te lopen, of al vastgelopen zijn, tijdelijk onderwijs en ondersteuning. Het opdc en het samenwerkingsverband hebben zeker aandacht voor de kwaliteit van het aanbod, het onderwijsleerproces, de leerlingenzorg en de te bereiken resultaten maar er is op het opdc geen sprake van een stelselmatige kwaliteitszorg. Daarom voldoet het

samenwerkingsverband momenteel niet aan de desbetreffende wettelijke voorschriften (artikel 12, vierde lid en artikel 10, WPO). Het samenwerkingsverband is als bestuur van het opdc eindverantwoordelijk en moet hiervoor zorgen.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

De kwaliteit op deze standaard beoordelen we als Voldoende. Het bestuur evalueert zijn beleid, voert daarover de dialoog met belanghebbenden en heeft een jaarverslag heeft opgesteld dat aan grotendeels aan de eisen voldoet. Het bestuur en het intern toezicht moeten enkele verbeteringen doorvoeren in hun verantwoording in het jaarverslag.

Evaluatie en dialoog voldoen

Het bestuur evalueert de kwaliteit van passend onderwijs aan de hand van de gegevens die de kwaliteitszorg oplevert. Het voert met de relevante betrokkenen de dialoog over passend onderwijs en de resultaten van het samenwerkingsverband.

De kwaliteit van de evaluatie verbetert als het de bereikte resultaten afmeet aan de vooraf beoogde resultaten en daar scherpere conclusies en verbetermaatregelen voor de jaarplannen aan verbindt.

Doelmatigheid van de bestedingen beter verantwoorden

Uit het jaarverslag blijkt voldoende duidelijk hoe het bestuur de middelen voor passend onderwijs besteedt. Het bestuur zet een deel van de ondersteuningsmiddelen in voor de dienstverlening aan scholen, een deel voor programma's en het maakt een deel rechtstreeks over naar de schoolbesturen. Waarvoor deze middelen zijn ingezet is helder maar welke resultaten met de verschillende budgetten worden nagestreefd en welke resultaten zijn bereikt (met name met leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften) blijkt onvoldoende uit het jaarverslag. Zonder aan budgetten gekoppelde doelen is er nog weinig sprake van een beleidsrijke begroting. Daardoor is vooralsnog niet vast te stellen of de financiën, behalve rechtmatig, ook doelmatig zijn ingezet. Het bestuur moet hier meer aandacht aan geven en krijgt hiervoor een herstelopdracht (artikel 165 eerste lid, onder b, WPO).

Verantwoording van de risicobeheersing moet scherper

De verplichte beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden is summier opgenomen in het jaarverslag. Het bestuur zegt zicht te hebben op de risico's waarmee het geconfronteerd wordt. In het jaarverslag vermeldt het bestuur dat het op gestructureerde wijze omgaat met het vermijden en beheersen van risico's en het identificeren en benutten van kansen. Hoe het risicobeheerssysteem in de praktijk werkt en hoe het bestuur dit waar nodig aanpast, wordt in het jaarverslag echter niet duidelijk. Het bestuur voldoet daarmee niet aan het voorschrift in artikel 4, vierde lid van de Regeling jaarverslaglegging onderwijs (Rjo) en moet dat herstellen.

Toelichting bovenmatige financiële reserves voldoet niet

Op basis van de financiële positie per jaareinde 2022 is bij dit bestuur sprake van een bovenmatige financiële reserve.

In het meest recente jaarverslag is een toelichting gegeven op de hoogte van de daadwerkelijke financiële reserve en de signaleringswaarde van het eigen vermogen. Ook heeft het bestuur een toelichting gegeven in hoeverre de bovenmatige financiële reserve de komende jaren wordt afgebouwd en aan welke (strategische) doelstellingen de komende jaren extra middelen worden uitgegeven vanuit deze bovenmatige financiële reserve. In de berekening van het bestuur is uitgaan van alleen de algemene reserve en zijn de overige bestemmingsreserves niet meegenomen in de berekening. Voor de berekening van het bovenmatige vermogen moet het bestuur alle onderdelen van het vermogen meenemen, dus ook gevormde bestemmingsreserves. De huidige verantwoording voldoet daardoor nog niet geheel aan de wettelijke vereisten. Hiervoor krijgt het bestuur een herstelopdracht (artikel 3, onder f2, RJO).

Informatie over werking intern toezicht zeer beperkt

De verantwoording door de raad van toezicht in het jaarverslag is summier. Informatie over hoe de raad het bestuur met raad terzijde staat, het handelen van raad en de resultaten die dat handelen heeft opgeleverd, de wijze waarop hij toeziet op de rechtmatigheid en ook de doelmatigheid van de besteding van de ondersteuningsmiddelen, is niet opgenomen. Het intern toezicht voldoet niet artikel 3.3, lid 2 onder e, van de WVO 2020 en de artikelen 3, onder f, en 4, vierde lid, bijlage 3, RJO. Het bestuur krijgt hiervoor een herstelopdracht.

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

We houden voor dit bestuur de reguliere termijn aan van vier jaar. Dat betekent dat we het bestuur in principe over vier jaar weer onderzoeken.

Voor de wettelijke tekortkomingen krijgt het bestuur herstelopdrachten die in onderstaand schema staan vermeld.

Wat is de tekortkoming?	Wat is de herstelopdracht?	Welk vervolgtoezicht houdt de inspectie?
Bestuur		
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur Het bestuur actief moet zorgen voor een evenwichtige bezetting van de ondersteuningsplanraad (artikel 4a van de WMS).	Het bestuur zorgt er voor dat de tekortkoming wordt weggenomen.	Wij vertrouwen er op dat het bestuur voor herstel zorgt en komen daar niet actief op terug.

Wat is de tekortkoming?	Wat is de herstelopdracht?	Welk vervolgtoezicht houdt de inspectie?
<p>BKA 3 Evaluatie, verantwoording en dialoog Het bestuur verantwoordt zich niet over de doelmatigheid waarmee de middelen zijn ingezet (artikel 165 eerste lid, sub b. van de WPO).</p>	<p>Wij verwachten dat het bestuur hier in het volgende jaarverslag aandacht aan geeft.</p>	<p>Wij vertrouwen er op dat het bestuur voor herstel zorgt en komen daar niet actief op terug.</p>
<p>BKA 3 Evaluatie, verantwoording en dialoog De raad van toezicht legt in het jaarverslag niet uit hoe en aan de hand van welke criteria hij het toezicht uitvoert, welk effect zijn toezicht heeft en of de financiële middelen doelmatig zijn besteed (artikel 17c, eerste lid van de WPO en artikel 3, sub f. van de Regeling jaarverslaglegging Onderwijs).</p>	<p>Het bestuur zorgt dat in het volgende jaarverslag de verantwoording over het toezien op de doelmatige besteding van middelen door de intern toezichthouder en de resultaten van het handelen van de intern toezichthouder is opgenomen.</p>	<p>Wij vertrouwen er op dat het bestuur voor herstel zorgt en komen daar niet actief op terug.</p>
<p>BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog In het jaarverslag ontbreken onderdelen in de rapportage over de aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem alsmede onderdelen in de beschrijving van de belangrijkste risico's (artikel 4, lid 4 van de Regeling jaarverslaglegging Onderwijs).</p>	<p>Het bestuur zorgt ervoor dat de ontbrekende onderdelen in het eerstvolgende jaarverslag zijn opgenomen.</p>	<p>Wij vertrouwen er op dat het bestuur voor herstel zorgt en komen daar niet actief op terug.</p>
<p>BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog In het jaarverslag is geen correcte berekening opgenomen van het publiek vermogen boven de signaleringswaarde (artikel 3, sub f2. van de Regeling jaarverslaglegging Onderwijs).</p>	<p>Het bestuur zorgt ervoor dat in de eerstvolgende jaarverslaggeving een juiste berekening is opgenomen over de hoogte van de publieke reserves.</p>	<p>Wij vertrouwen er op dat het bestuur voor herstel zorgt en komen daar niet actief op terug.</p>
<p>Opdc</p>		
<p>SKA1 Visie, ambities en doelen De kwaliteitszorg van het opdc voldoet niet aan de wet (artikel 12, vierde lid en artikel 10 van de WPO).</p>	<p>Het bestuur van het samenwerkingsverband zorgt ervoor dat de tekortkoming over uiterlijk een jaar is weggenomen.</p>	<p>Wij voeren over uiterlijk een jaar herstelonderzoek uit.</p>

3. Resultaten onderzoek OPDC Meppel

In dit hoofdstuk geven wij de oordelen en de resultaten van ons onderzoek bij het orthopedagogisch-didactisch centrum (opdc).

Op 7 december 2023 bezochten wij het opdc in het kader van een kwaliteitsonderzoek. Voor dit onderzoek zijn we nagegaan of het bestuur van het samenwerkingsverband zorgt voor voldoende onderwijskwaliteit van het opdc.

Context

Het opdc is ondergebracht bij de afdeling Meppel van het samenwerkingsverband. In het ondersteuningsplan staan de afspraken rondom de bekostiging van een leerling en is omschreven voor welke leerlingen het opdc is bedoeld. Het opdc bestaat uit drie onderdelen: een ambulante onderwijskundige dienst, een orthopedagogenpoule en de lesplaats WijsZo. Laatstgenoemde is bedoeld voor kinderen die vastlopen op de reguliere basisschool; als de school en de ambulante dienst te weinig vooruitgang zien na het inzetten van gedragsinterventies op de school.

Het opdc is gericht op ondersteuning van leerlingen waarvoor scholen handelingsverlegen zijn. Het uitgangspunt is: terugplaatsing van leerlingen binnen het reguliere onderwijs. Dat lukt voor 75 procent van de leerlingen. 25 Procent van de leerlingen stroomt door naar het gespecialiseerd onderwijs. Daarnaast is er een specifieke groep kinderen die geen volledig onderwijs krijgt, maar wel een onderwijsaanbod nodig heeft. Deze thuiszitters traint en begeleidt het opdc met als doel om weer tot leren te komen en terug te stromen in het onderwijs.

De plaatsing bij het opdc is in beginsel voor een half jaar en kan in bijzondere gevallen eenmalig verlengd worden met nog eens maximaal een half jaar. Het team van het opdc biedt gedragstraining, versterken van de ouderbetrokkenheid, traumasensitief onderwijs en onderwijs gericht op executieve functies. Bij het gefaseerd terugleiden van leerlingen, vanaf drie maanden na plaatsing, heeft het opdc aandacht voor zorgvuldige begeleiding. Ook de leraren van de reguliere school krijgen begeleiding vanuit het opdc en waar nodig is aanvullend ambulante begeleiding mogelijk.

Conclusie

In onderstaande tabellen staan de oordelen samengevat, gevolgd door een toelichting.

Wij stellen vast dat het opdc in een behoefte voorziet en op de meeste standaarden voldoende kwaliteit bereikt. Er heerst een veilig

schoolklimaat.

De kwaliteitszorg verkeert nog in het beginstadium en waarborgt het niet in voldoende mate de kwaliteit van de lesplaats. Hiervoor krijgt het bestuur een herstelopdracht.

3.1. Onderwijsproces

KWALITEITSGEBIED ONDERWIJSproces (OP)	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding		•	
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen		•	

OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding

Het opdc volgt de ontwikkeling van de leerlingen en biedt waar nodig passende begeleiding en extra ondersteuning. Daarbij verzamelt het team, in samenwerking met de reguliere scholen, systematisch en zorgvuldig informatie over de kennis en vaardigheden van leerlingen. Het opdc vergelijkt de informatie met de verwachte ontwikkeling van de leerlingen en stemt het onderwijs hierop af. Ook informeert het opdc ouders en de reguliere school regelmatig over de ontwikkeling en vorderingen van hun kind/hun leerling. Wel kan het opdc de doelstellingen op het gebied van de basisvaardigheden in samenspraak met de reguliere school scherper neerzetten.

Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren van het onderwijs bepaalt het team wat nodig is om op de ontwikkeling van leerlingen in te spelen. Daartoe biedt het opdc verschillende vormen van begeleiding. De reguliere school stelt een ontwikkelingsperspectief vast voor leerlingen die naar het opdc gaan en dit ontwikkelingsperspectief voldoet aan de wettelijke eisen. Ook voert het opdc de geplande ondersteuning aantoonbaar uit.

OP3 Pedagogisch-didactisch handelen

Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren van WijsZo is afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen en draagt eraan bij dat leerlingen leren en zich ontwikkelen. Zij creëren in hun lessen een pedagogisch en didactisch passend en stimulerend leerklimaat, waardoor de leerlingen zich veilig voelen en betrokken zijn. De leraren tonen hoge verwachtingen van leerlingen. Zij zorgen voor een ordelijk verloop van de les en benutten de lestijd efficiënt.

Leraren maken aan het begin van de les het lesdoel duidelijk. Zij monitoren tijdens de les of de leerlingen het beoogde lesdoel al dan niet halen en passen hun onderwijs waar nodig aan. De lesstof leggen zij duidelijk uit en zij geven de leerlingen voldoende tijd om te oefenen met de lesstof. De instructie, de verwerking en het tempo van het onderwijs is afgestemd op de onderwijsbehoeften van leerlingen. Ook

geven de leraren hun leerlingen gerichte feedback op hun gemaakte werk en op hun leerproces. Daarbij stimuleren zij de leerlingen na te denken over hun eigen ontwikkeling en zijn de leerlingen eigenaar van het proces. De weektaken voor de individuele leerlingen en het WijsZo doelenbord zijn hiervan voorbeelden.

3.2. Veiligheid en schoolklimaat

KWALITEITSGEBIED VEILIGHEID EN SCHOOLKLIMAAT (VS)	O	V	G
VS1 Veiligheid		•	
VS2 Schoolklimaat		•	

VS1 Veiligheid

Het opdc zorgt op de lesplaats voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen en voldoet aan de wettelijke eisen. We beoordelen de standaard daarom als Voldoende.

Het opdc heeft een veiligheidsbeleid vastgesteld dat gericht is op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten en het monitoren van de veiligheid. Het opdc hanteert de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling en het team is op de hoogte van de meld-, overleg- en aangifteverplichting bij zedenmisdrijven. Het voorkomt zoveel mogelijk (digitaal) pesten, agressie en geweld in elke vorm en treedt zo nodig snel en adequaat op. De leiding heeft een functionaris aangesteld die voor ouders en leerlingen het aanspreekpunt is in geval van pesten en die het beleid tegen pesten coördineert.

VS2 Schoolklimaat

Het opdc heeft een schoolklimaat dat bijdraagt aan het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties. De leraren en begeleiders zijn in gedrag een voorbeeld voor de leerlingen en ondersteunen hen bij de ontwikkeling van sociale- en maatschappelijke competenties. Binnen de lessen en begeleiding is veel aandacht voor (school)gedrag en samen leren.

3.3. Sturen, kwaliteitszorg en ambitie

KWALITEITSGEBIED STUREN, KWALITEITSZORG EN AMBITIE (SKA)	O	V	G
SKA1 Visie, ambities en doelen	•		
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		•	
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		•	

SKA1 Visie, ambities en doelen

Het opdc heeft een gedragen visie op onderwijs en heeft daarvoor ambities en doelen opgesteld. Een stelsel van kwaliteitszorg ontbreekt echter. Het opdc heeft een koersdocument "opdc Meppel 2022-2024" opgesteld en werkt met een jaarplan. Hierin zijn de ambities en doelen benoemd. De wet eist dat er een stelsel van kwaliteitszorg is waarmee de kwaliteit van het onderwijs gericht bewaakt en waar nodig verbeterd wordt. Het opdc voldoet op dit onderdeel niet aan de wet (artikel 12, vierde lid en artikel 10, WPO). We beoordelen de standaard Visie, ambities en doelen daarom als Onvoldoende.

Het team van het opdc toont zich kwaliteitsbewust en spant zich in om leerlingen die vastgelopen zijn in het reguliere onderwijs terug te plaatsen. De sturing en monitoring moeten echter beter. De leiding moet beschrijven op welke manier ze zorgt voor het realiseren, borgen en verbeteren van de onderwijskwaliteit en hoe ze de naleving van de wettelijke eisen realiseert.

SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur

Het opdc bevordert een kwaliteitscultuur en werkt samen met scholen, het samenwerkingsverband, gemeenten en andere organisaties, zodat geen leerling tussen wal en schip valt. Het werkt als één team en er is voldoende ruimte voor professionele ontwikkeling. De stuurgroep en de werkgroep opdc zijn belangrijke verbindende factoren. Daarnaast is er een team leerlingenzorg en zijn er vier ib-netwerken. De leiding zorgt voor een gerichte inzet van middelen om gestelde doelen uit het koersdocument en het jaarplan te realiseren. Ook draagt zij bij aan een professionele en veilige leer- en verbetercultuur in het opdc, waarbij de leiding zorgt voor deskundigheidsbevordering van het personeel voor de gestelde doelen.

Zoals bij SKA1 aangegeven, ontbreekt een stelsel van kwaliteitszorg. Dit maakt het gericht sturen op onderwijskundige doelen lastig. WijsZo, de ambulante begeleiding en de orthopedagogen oefenen echter zichtbaar de eigen verantwoordelijkheid uit bij het goed uitvoeren en inrichten van hun taken uit. Een functionerend stelsel van kwaliteitszorg zal beghulpzaam zijn bij het waarborgen van

een goede uitvoering, de borging en de evaluatie van gestelde doelen.

SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog

Het opdc heeft een uitgebreid document "Plannen en evaluaties 2021-2024" opgesteld maar dit is voornamelijk beschrijvend van aard. In het bijzonder de analyse en beoordeling van de resultaten kunnen sterker. Dit hangt samen met het ontbreken van een stelsel van kwaliteitszorg, zie SKA1.

Jaarlijks vinden twee evaluatiemomenten plaats met het team leerlingenzorg. Hierbij wordt de werkwijze van het opdc en de voortgang van de doelen geëvalueerd. De bevindingen koppelt het opdc terug naar de afdelingscommissie. Daarnaast zien wij dat het opdc intern en extern actief informatie ophaalt om zicht te krijgen op de uitvoering, de resultaten van het onderwijs voor de leerlingen en mogelijke kansen en bedreigingen voor de verdere ontwikkeling van het onderwijs en interventies. Tenslotte gaat het team van het opdc actief de dialoog aan met ouders en informeert het opdc belanghebbenden op toegankelijke manier over haar doelen en werkwijze, en over de resultaten die het heeft behaald.

4. Resultaten verificatie-activiteiten

Wij hebben verificatie-activiteiten uitgevoerd op enkele scholen uit het samenwerkingsverband. Tijdens verificatie-activiteiten gaan we na of scholen de afspraken uit het ondersteuningsplan nakomen. We verwachten van het bestuur van het samenwerkingsverband dat het zicht heeft op deze uitvoering in de praktijk en dat het hierop stuurt.

We zijn dit nagegaan op de volgende scholen:

- 08OF Het Kompas
- 13OF School B
- 06PS De Wegwijzer
- 16AZ 't Kofschip

We verifieerden bij de scholen de volgende onderwerpen/afspraken uit het ondersteuningsplan.

- Kennen de scholen de afspraken binnen het samenwerkingsverband over ondersteuning? Is het onderscheid tussen basisondersteuning en extra ('aanvullende') ondersteuning duidelijk? (Vindplaats: Ondersteuningsplan pp. 11-12)
- Voeren de scholen de afspraken rond het Schoolondersteuningsprofiel (sop) uit? (Vindplaats: Ondersteuningsplan, p.11)
- Kennen de scholen de afspraken over het ontwikkelingsperspectief en voeren ze deze uit? (Vindplaats: Ondersteuningsplan, pp.12-13 en p.46)
- Werken de scholen volgens de principes van Handelingsgericht Werken (HGW)? (Vindplaats: Ondersteuningsplan, pp.12-13)
- Betreft de school de ouders of verzorgers op de juiste momenten bij de ondersteuning en begeleiding van hun kind(eren)? (Vindplaats: Ondersteuningsplan, pp.13-15)

Onze bevindingen

- Basisondersteuning en extra ondersteuning, sop

Voor de personeelsleden is het onderscheid tussen basis- en extra ondersteuning niet helemaal duidelijk. Zij weten van de opbouw van de ondersteuning in verschillende niveaus, zoals opgenomen in het sop. In de meeste bezochte scholen wijkt de benaming of indeling wat af van die in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband maar inhoudelijk komen ze goeddeels overeen. Met name het begrip basisondersteuning wordt verschillend beleefd. In de meeste scholen worden voor leerlingen al aanvullende of extra ondersteuningsmaatregelen getroffen die de personeelsleden als basisondersteuning beschouwen. De sop's van de vier bezochte scholen zijn gemakkelijk vindbaar op hun website en zijn redelijk actueel.

- Ontwikkelingsperspectief (opp)

De groepsleerkrachten zijn in hun dagelijkse werk niet zo bezig met de begrippen basis- en extra ondersteuning. In de meeste scholen vinden de leerkrachten de grens tussen basis- en extra ondersteuning voor zichzelf voldoende duidelijk maar zij hebben niet altijd scherp of dit overeenkomt met afspraken daarover. Wel is het voor hen duidelijk dat bij het verlenen van extra ondersteuning aan een leerling een ontwikkelingsperspectief (opp) moet worden opgesteld.

We zien in het handelingsdeel van het opp duidelijke verschillen in de handelingsgerichte aanwijzingen voor de leerkracht. Soms zijn die gedetailleerd, soms algemeen geformuleerd. In het verlengde daarvan zien we ook verschillen in de mate waarin de school de uitvoering van de extra ondersteuning wordt evalueert.

De ontwikkelingsperspectieven voldoen aan de wettelijke voorschriften en aan de eisen die het samenwerkingsverband daaraan stelt. De registratie van de opp's in het Register Onderwijsdeelnemers (ROD) is divers; sommige scholen registreren nauwgezet, andere scholen registreren ze deels of helemaal niet, soms omdat men niet weet hoe dit moet, soms omdat men niet weet dat registratie verplicht is. Wij vinden dit een aandachtspunt voor de scholen en het samenwerkingsverband.

- Handelingsgericht werken

Alle scholen werken handelingsgericht, zoals in het ondersteuningsplan is afgesproken. Handelingsgericht werken (hgw) is bij bekend de personeelsleden die we hebben gesproken, ook al werken zij veelal niet voortdurend bewust volgens deze principes. Veel hiervan is ingeslepen en impliciet. De ondersteuningsbehoeften van de leerlingen staan steeds centraal bij het aanbod en de onderwijskundige aanpak. De scholen stemmen de ondersteuning van de leerling op school zo nodig af met de zorgverlening door zorgaanbieders.

- Ouders

De ouders of verzorgers worden door alle scholen tijdig betrokken bij en goed geïnformeerd over de ondersteuning aan hun kind of kinderen. Zij hebben instemmingsrecht bij de vaststelling van het handelingsdeel van een opp en worden betrokken bij de evaluatie van het verloop en de resultaten van het ondersteuningstraject of -arrangement.

- Samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband werkt volgens de scholen efficiënt wanneer het gaat om leerlingen die mogelijk een toelaatbaarheidsverklaring voor gespecialiseerd onderwijs (sbo of so) nodig hebben. Voor deze procedures werken de afspraken naar wens en het samenwerkingsverband levert vlot besluiten over toelaatbaarheid.

Het samenwerkingsverband heeft, op basis van de informatie vanuit expertiseteams en de commissies arrangeren in de afdelingen, redelijk zicht op de uitvoering van de (extra) ondersteuning in de scholen maar zou dit op onderdelen, via zijn kwaliteitssystem, nog scherper kunnen monitoren.

Conclusie

We stellen vast dat:

- de bezochte scholen de meeste afspraken uit het ondersteuningsplan die wij hebben geverifieerd, nakomen maar dat dit wel divers plaatsvindt;
- het bestuur weliswaar voldoende zicht heeft op het nakomen van de afspraken uit het ondersteuningsplan maar dit nog beter kan monitoren en handhaven;
- de scholen, waar we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd, de dienstverlening van het samenwerkingsverband als belangrijk ervaren en deze over het algemeen positief waarderen.

5. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van het samenwerkingsverband en de bestuurlijke kwaliteitszorg.

Reactie van het bestuur

Het bestuur SWV PO 2203 heeft uw aanbevelingen en herstell opdrachten gelezen en besproken en dankt u voor het vertrouwen dat u stelt in de uitvoering ervan. Onderstaand treft u een kort overzicht van de ambities van het bestuur.

BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur

De samenstelling en toerusting van de OPR heeft onze aandacht. De samenstelling heeft met name aanvulling nodig van de oudergeleding. Daar waar juist de ouderbetrokkenheid hoog in het vaandel staat is het niet alleen onze ambitie om deze plaatsen gevuld te krijgen, maar ook de ouder- én personeelsgeleding toe te rusten tot inhoudelijk volwaardige gesprekspartners op het terrein van passend onderwijs. Per december 2023 zijn diverse nieuwe leden toegetreden. In 2024 volgt een inhoudelijk toerustingsaanbod.

BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog

Uw aanbevelingen vallen in tijd samen met de wijziging van de governance in SWV PO 2203. Per 2024 is het bestuur heringericht voor wat betreft de deelnemers en de taakstelling. Zowel in uitvoering als in toezicht zal het bestuur de aandachtspunten verwerken in het Jaarverslag 2023 (juni 2024).

SKA1 OPDC

De herstell opdracht wordt door het bestuur SWV PO 2203 voorbereid. De beschrijving van het stelsel van kwaliteitszorg voor het OPDC en de uitvoering volgt in de loop van 2024.

Opmerkingen betreffend: 2. Resultaten vierjaarlijks onderzoek

▪ 2.1 realisatie passend onderwijs

De selectiecriteria voor de vermelding van thuiszitters zullen worden aangescherpt. Een toelichting op de oorzaken van verzuim zal uitgebreider worden verwoord.

Opmerking betreffend: 4. Resultaten verificatie-activiteiten

▪ Wij delen het belang van uw opmerking dat het begrip “basisondersteuning” verschillend wordt beleefd, c.q. geïnterpreteerd.

Ten slotte

In dit nieuwe jaar hebben we te maken met zowel het inwerken van een toezichthoudend bestuur conform een gewijzigde governancestructuur, als het inwerken van een nieuwe directeur-

bestuurder vanaf 1 april a.s. Beide zaken vragen tijd en aandacht.
Desondanks hoopt het bestuur het Jaarplan 2025 in de loop van het
najaar 2024 aan te leveren.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

